

REGULAMENT din 21 noiembrie 1997 privind conducerea și asigurarea calității în construcții

»(la data 10-dec-1997 actul a fost aprobat de Hotărîrea 766/1997)

CAPITOLUL I: Prevederi generale

Art. 1

Conducerea și asigurarea calității constituie o componentă principală a sistemului calității în construcții și reprezintă o parte semnificativă a funcției generale de conducere dintr-o unitate.

Conducerea și asigurarea calității în construcții stabilesc și transpun în fapt politica în domeniul calității, prin activități prestabilite și sistematice, destinate să prevină noncalitatea, să asigure realizarea, atestarea și garantarea calității cerute prin reglementări tehnice și clauze contractuale, în condiții raționale de cost și termen, și să ofere încredere în capacitatea agentului economic sau a persoanei juridice respective.

Art. 2

Prezentul regulament stabilește cadrul normativ general, principalele elemente de conținut și metodologice pentru elaborarea, aplicarea și dezvoltarea conducerii și asigurării calității în construcții, având în vedere standardele aplicabile, adaptate la specificul construcțiilor.

Art. 3

Prevederile prezentului regulament se adresează tuturor persoanelor juridice sau fizice implicate în procesul de concepere, realizare, exploatare și postutilizare a construcțiilor: investitori, proprietari, unități de cercetare, de proiectare, fabricanți și furnizori de produse și servicii pentru construcții, executanți de lucrări de construcții și utilizatori ai construcțiilor, care sunt obligați să asigure, prin conducerea și asigurarea calității, obținerea și menținerea, pe întreaga durată de existență a construcțiilor, a unui nivel minim de calitate aferent cerințelor stabilite de legea privind calitatea în construcții.

Art. 4

Conducerea și asigurarea calității în construcții se aplică, în funcție de categoria de importanță a construcțiilor sau de complexitatea și de importanța unor lucrări, astfel:

a) prin sistemul calității, definit și documentat pe baza principiilor și recomandărilor din standardele SR EN ISO seria 9000, adaptate specificului construcțiilor, pentru:

- (i) construcții având categoria de importanță excepțională sau deosebită;
- (ii) construcții având categoria de importanță normală, finanțate de la bugetul de stat;
- (iii) construcții având categoria de importanță normală, finanțate din alte surse, dacă aceasta este cerută prin contract;

b) prin planul calității, întocmit și aplicat pentru anumite lucrări sau construcții având categoria de importanță normală;

c) prin îndeplinirea atribuțiilor responsabilului tehnic cu execuția, atestat, în cadrul unei organizări corespunzătoare a activității executantului, pentru construcții având categoria de importanță redusă.

Conducerea și asigurarea calității în construcții se aplică de către proprietari și/sau utilizatori, pentru etapele de exploatare și postutilizare a construcțiilor, în cazurile prevăzute la lit. a)(i). Pentru celelalte cazuri, în aceste etape ale existenței construcțiilor, se aplică prevederile Regulamentului privind urmărirea comportării în exploatare, intervențiile în timp și postutilizarea construcțiilor.

Categoriile de importanță a construcțiilor sunt cele prevăzute în Regulamentul privind stabilirea categoriei de importanță a construcțiilor.

Art. 5

Pentru agenții economici implicați în activitatea de realizare a construcțiilor se recomandă ca aplicarea conducerii și asigurării calității în construcții să fie însoțită și de obținerea certificării profesionale, atestată pentru domeniile de specialitate ale obiectului lor de activitate.

Art. 6

Agenții economici și persoanele juridice care aplică sistemul calității pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, precum și beneficiarii contractelor încheiate cu aceștia pot solicita certificarea sistemului respectiv de către organisme de certificare acreditate în acest scop.

Art. 7

Termenii specifici utilizați în prezentul regulament sunt definiți în Glosarul de termeni privind sistemul calității în construcții.

CAPITOLUL II: Elemente de conținut și metodologice ale conducerii și asigurării calității în construcții

Art. 8

Conducerea și asigurarea calității în construcții comportă stabilirea următoarelor elemente principale:

- datele de intrare;
- elementele principale de conținut;
- elementele metodologice privind aplicarea și dezvoltarea sistemului;
- documente și înregistrări.

Conținutul și dezvoltarea elementelor menționate mai sus diferă în funcție de specificul activităților din unitățile implicate.

Datele de intrare

Art. 9

Datele de intrare pentru conducerea și asigurarea calității în construcții sunt concretizate prin:

a) documente privind obiectul de activitate, organizarea și resursele agentului economic sau ale persoanei juridice respective;

b) documentele privind cerințele de calitate ale clienților, precum și cele prevăzute în reglementările tehnice aplicabile - documente contractuale, documentația tehnică de proiectare.

Detalierea și explicitarea nivelului de calitate privind cerințele menționate trebuie asigurate în vederea stabilirii datelor de intrare.

Elementele principale de conținut

Art. 10

Conducerea și asigurarea calității în construcții cuprind următoarele elemente principale de conținut:

- programul de asigurare a calității;

- organizarea aferentă sistemului;
- condițiile referitoare la sistemul calității, aplicabile.

Aceste elemente se elaborează, se aplică și se actualizează continuu de către agenții economici și persoanele juridice implicate.

Art. 11

Programul de asigurare a calității stabilește dispozițiile specifice, directoare pentru definirea și obținerea calității, precizând obiectivele, regulile de operare, resursele și secvențele activităților legate de calitate.

Acest program poate fi elaborat și aplicat de agenții economici sau de persoanele juridice atât cu referire la elementele interne ale conducerii și asigurării calității - politică, conducere, strategie, organizare -, cât și pentru asigurarea externă a calității, potrivit contractelor încheiate între părți, precum și pentru evaluarea de către o secundă parte - client - sau certificarea, printr-o terță parte - organism de certificare -, a conducerii și asigurării calității, aplicate.

Art. 12

Programul de asigurare a calității este concretizat prin următoarele documente principale:

a) manualul calității, care poate diferi în ceea ce privește gradul de detaliere și formatul, pentru a corespunde necesităților agentului economic sau ale persoanei juridice. Acesta poate fi alcătuit din mai multe documente. În funcție de obiectul manualului, se poate utiliza un calificativ, spre exemplu "manual de asigurare a calității", "manual de management al calității";

b) proceduri, care sunt:

- procedurile sistemului, care detaliază condițiile referitoare la sistemul calității;
- procedurile tehnice de execuție sau de proces, care includ planuri de control al calității;
- proceduri administrative;
- planul de control al calității.

În anumite cazuri mai deosebite - lucrări de investiții-construcții importante, utilizare de produse noi sau procese și procedee de execuție speciale - beneficiarii investitori pot solicita, prin contract, elaborarea și aplicarea de către furnizorii de produse sau de către constructorii executanți de lucrări a unor planuri ale calității, pentru acele cazuri. Planurile calității se stabilesc în concordanță cu programele de asigurare a calității ale beneficiarilor și în corelare cu manualele și cu procedurile privind calitatea ale furnizorilor sau ale executanților respectivi.

Art. 13

În situația în care sistemul calității, aplicat pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, nu este certificat, documentele principale ale sistemului calității vor fi avizate de organisme acreditate, în condițiile legii, în următoarele cazuri:

▶(la data 10-oct-2008 Art. 13 din capitolul II modificat de Art. I, punctul 1. din Hotărârea 1231/2008)

- pentru participarea la licitații;
- pentru construcții având categoria de importanță excepțională sau deosebită;
- pentru construcțiile finanțate din fondurile statului;
- pentru alte cazuri în care aceste documente pot fi opozabile.

Art. 14

Organizarea aferentă conducerii și asigurării calității în construcții, integrată în sistemul general de organizare și funcționare a agentului economic sau a persoanei juridice, trebuie să cuprindă:

- definirea politicii privind calitatea, a obiectivelor, a metodelor de conducere și a responsabilităților privind implementarea și funcționarea conducerii și asigurării calității;
- identificarea problemelor reale sau potențiale în materie de calitate, stabilirea de soluții pentru rezolvarea lor și urmărirea aplicării acestora;
- organizarea, investirea cu autoritatea și cu competențele necesare și asigurarea independenței compartimentelor și a personalului de asigurare a calității și de control al calității;
- asigurarea mijloacelor și resurselor adecvate pentru aplicarea politicii calității și realizarea obiectivelor acesteia;
- formarea și instruirea personalului implicat în asigurarea și controlul calității;
- analiza periodică, de către conducerea unității, a conducerii și asigurării calității sub aspectul eficacității și satisfacerii cerințelor specificate.

Art. 15

Condițiile referitoare la sistemul calității, aplicat pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, corelate cu celelalte elemente ale acestui sistem, față de care se stabilesc cerințele specifice ale diferitelor modele de asigurare a calității, sunt următoarele:

- responsabilitatea managementului - analiza sistemului;
- sistemul calității - documente;
- analiza contractului;
- controlul proiectării;
- controlul documentelor și al datelor;
- aprovizionarea;
- controlul produsului furnizat de client;
- identificarea și trasabilitatea produsului (lucrării);
- controlul proceselor;
- inspecții (control) și încercări;
- controlul echipamentelor de inspecție, măsurare și încercare;
- stadiul inspecțiilor (controlului) și al încercărilor;
- controlul produsului (lucrării) neconform;
- acțiunile corective și preventive;
- manipularea, depozitarea, ambalarea, conservarea și livrarea;
- controlul înregistrărilor calității;
- auditurile interne ale calității;
- instruirea;
- service și urmărirea comportării lucrărilor;
- tehnicile statistice.

În cadrul sistemului calității, elaborat și aplicat de către agenții economici și persoanele juridice, se rețin acele condiții referitoare la sistemul calității care corespund modelului de asigurare a calității adoptat conform art. 19 și care sunt specifice etapei și activităților ce fac obiectul contractelor încheiate: proiectare, fabricație, execuție.

În cazul etapelor de exploatare și postutilizare, dintre condițiile referitoare la sistemul calității se selectează cele care corespund prevederilor și reglementărilor aplicabile acestor etape.

Condițiile referitoare la sistemul calității, prevăzute la alin. 1, vor fi adaptate specificului activităților și lucrărilor efectuate, prin proceduri de sistem, proceduri administrative sau, după caz, proceduri/instrucțiuni tehnice specifice.

Elementele metodologice privind aplicarea și dezvoltarea sistemului calității aplicat pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000

Art. 16

Aplicarea sistemului calității, pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, și dezvoltarea elementelor de conținut ale acestuia, de către agenții economici și persoanele juridice implicate, participante la activitățile din cadrul diferitelor etape ale realizării și exploatării construcțiilor, se efectuează în mod diferențiat.

Art. 17

Diferențierea în aplicarea sistemului calității aplicat pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, care se reflectă în obiectivele și organizarea acestui sistem, adoptate de către agenții economici și persoanele juridice implicate, este evidențiată prin:

- a) cerințele de asigurare a calității, corespunzătoare organizării și capacității acestora de a cuprinde cât mai bine condițiile referitoare la sistemul calității;
- b) categoria de importanță a majorității construcțiilor ce formează obiectul de activitate al acestora și factorii specifici care caracterizează acele construcții.

Art. 18

Modelele de asigurare a calității constituie ansambluri selecționate de elemente și condiții corelate ale sistemului calității, care, combinate în mod adecvat și aplicate de către unitățile implicate, le conferă acestora aptitudinea funcțională sau organizatorică necesară pentru a putea răspunde cerințelor de asigurare a calității, aferente majorității obiectelor de construcții contractate în condiții avantajoase pentru părțile contractante.

Art. 19

În domeniul construcțiilor se aplică trei modele, notate cu 1, 2 și 3, reprezentând niveluri distincte de asigurare a calității, corespunzătoare standardelor SR EN ISO seria 9001; SR EN ISO seria 9002 sau SR EN ISO seria 9003, diferențiate între ele, în principal, prin numărul și conținutul cerințelor de asigurare a calității față de elementele și condițiile referitoare la sistemul calității, luate în considerare, care descresc de la modelul 1, cel mai complex și mai pretențios, spre modelul 3, mai simplu și mai puțin pretențios în ceea ce privește numărul și nivelul cerințelor și al condițiilor.

Art. 20

Între categoria de importanță a construcțiilor și modelele de asigurare a calității se recomandă respectarea corespondenței din următorul tabel:

Categoria de importanță a construcției:	Modelul de asigurare a calității:
excepțională (A)	modelul 1 sau reglementare specială
deosebită (B)	modelul 1 sau 2
normală (C)	modelul 2 sau 3
redusă (D)	modelul 3 (opțional)

Art. 21

Încadrarea într-o categorie de importanță a construcțiilor, respectiv selectarea modelului de asigurare a calității adecvat pentru produse, obiecte de construcții sau părți ale acestora, precum și pentru activitățile de realizare și, după caz, de exploatare, aferente, se stabilesc în etapa de proiectare, pentru construcții noi, sau la proiectarea lucrărilor de intervenție, pentru construcții existente, în acord cu investitorul sau cu proprietarul.

Documente și înregistrări

Art. 22

Elaborarea și aplicarea sistemului calității în construcții sunt fundamentate și definite prin următoarele documente principale, întocmite, ținute la zi și revizuite periodic:

- a) documente privind datele de intrare ale sistemului, care cuprind nivelurile de calitate cerute în diferite etape și activități ale procesului de concepție-realizare-exploatare;
- b) documente ale programului de asigurare a calității;
- c) documente și înregistrări privind calitatea:
  - certificate de calitate, buletine de încercări, certificate de conformitate a calității produselor, procese-verbale de recepție pentru produsele procurate;
  - procese-verbale de control, rapoarte de verificare și analizare, procese-verbale de avizare pentru lucrări și documentațiile tehnice de proiectare;
  - procese-verbale de lucrări ascunse, ca și pentru fazele determinante - puncte de oprire - și de recepții parțiale, rapoarte de control și verificare privind calitatea, procese-verbale de recepție pentru lucrări de construcții executate;
  - rapoarte privind neconformitățile și rapoarte de acțiuni corective și preventive;
  - planuri și rapoarte de audit, analizarea și evaluarea sistemului;
  - rapoarte privind costuri referitoare la asigurarea calității;
- d) diverse alte documente referitoare la calitate, spre exemplu: rapoarte tehnice, informări, dări de seamă periodice.

Planuri ale calității

Art. 23

Planul calității este documentul care precizează practicile, resursele și succesiunea activităților specifice referitoare la calitate, relevante pentru o anumită lucrare sau construcție.

Planul calității trebuie să asigure interfețele dintre persoanele juridice și fizice implicate în conceperea, realizarea și, după caz, în exploatarea construcției respective.

Art. 24

Planul calității se întocmește, pentru obținerea obiectivelor privind calitatea, în următoarele situații:

- a) ca parte a sistemului calității, pentru anumite lucrări sau construcții, în care caz se face referire la manualul calității și

la procedurile documentate ale sistemului, suplimentate, după caz, cu cele specifice lucrărilor respective;
b) ca document de sine stătător, atunci când agentul economic sau persoana juridică implicată nu are implementat sistemul calității aplicat pe baza standardelor SR EN ISO seria 9000, în care caz vor fi elaborate și procedurile necesare aplicării acestui plan.

Art. 25

Planul calității are în vedere condițiile referitoare la sistemul calității, precizate la art. 15, aplicabile, forma și nivelul de detaliere fiind adaptate la cerințele privind construcția respectivă, complexitatea lucrărilor și persoanele juridice și fizice implicate.

CAPITOLUL III: Atribuții, obligații, răspunderi

Art. 26

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor are atribuția de a asigura condițiile pentru aplicarea unitară a sistemului calității în construcții, instituit prin Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare.

▶(la data 10-oct-2008 Art. 26 din capitolul III modificat de Art. I, punctul 2. din Hotărîrea 1231/2008)

Art. 27

Agenții economici și persoanele juridice participante la activitățile de concepere, realizare, exploatare și postutilizare a construcțiilor răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale, referitoare la conducerea și la asigurarea calității:

- a)** obținerea certificării privind calificarea agentului economic, după caz;
- b)** elaborarea și aplicarea diferențiată a conducerii și asigurării calității, potrivit specificului activităților desfășurate, categoriei de importanță și naturii construcțiilor, în condițiile precizate la art. 4;
- c)** luarea măsurilor necesare pentru încadrarea compartimentelor cu atribuții privind calitatea cu personalul calificat necesar, prin:

- pregătirea și instruirea personalului, punându-se accentul pe însușirea motivației pentru calitate și pe efectuarea autocontrolului;

- asigurarea autorizării șefului compartimentului de control tehnic al calității și a diriginților de șantier, de către Inspekția de stat în construcții, lucrări publice, urbanism și amenajarea teritoriului.

CAPITOLUL IV: Dispoziții finale

Art. 28

Urmărirea aplicării și controlul respectării prevederilor prezentului regulament de către operatorii economici și persoanele juridice implicate, sub aspectul existenței și aplicării conducerii și asigurării calității în construcții, se fac de către Inspectoratul de Stat în Construcții - ISC.

▶(la data 10-oct-2008 Art. 28 din capitolul IV modificat de Art. I, punctul 3. din Hotărîrea 1231/2008)

Art. 29

Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage răspunderi și sancțiuni contravenționale și/sau penale, conform legilor în vigoare.

Art. 30

Finanțarea activităților legate de introducerea și funcționarea conducerii și asigurării calității în construcții se face de către fiecare agent economic și persoană juridică, din fondurile curente aferente desfășurării activităților de bază.

_****_

Publicată în Monitorul Oficial cu numărul 352 din data de 10 decembrie 1997